Kerstin Marias fästegåfva. Karaktärsbild ur bondlifvets krönika

Bokutgåva

Stockholm. Albert Bonniers förlag. Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri 1880. Med trenne teckningar.
1.

Det var på försommaren vid början af 1830-talet som följande uppträde tilldrog sig i en provinsialläkares hem på landet. Doktorn sjelf var på en embetsresa, men under hans frånvaro brukade alltid hans gamla mor emottaga sjukbuden, och som hon varit gift med en läkare och på goda skäl ansåg sig ha haft en mångårig “praktik“, gaf hon sina oskyldiga, men nyttiga råd och ordinationer minst lika lugnt som om hon tagit medicinska graden.

I det ögonblick vår lilla historia börjar stod den värdiga frun midt på salsgolfvet och lät sin erfarna blick med intresse forskande öfverfara en ung karl, som icke syntes henne vara en bonde, men icke heller annonserade sig sjelf som herreman – han var dock klädd snarast lik en sådan och såg för öfrigt rätt ståtlig ut med sitt stränga, mörka ansigte, sitt ordentligt lagda hår och sin icke tvungna ställning. Men något eget var dock säkert med honom; han tycktes till den grad tankspridd och harmsen, att man kunde tro honom vara sysselsatt med att vända på någon konflikt, som han trott sig få upplöst, men hvaruti han sett sig hindrad.

“Jaså, att jag icke skulle få träffa doktorn!“ sade han slutligen och bugade sig vördnadsfullt för den gamla damen.

“Han kommer icke hem på flera dagar!“ svarade hon. “Är det för er sjelf ni söker honom?“

“Nej!“ Han vred tvehågset på hatten och betraktade i *sin* tur med ett forskande uttryck den talande.

“Ni är icke härifrån trakten och ser icke ut för att vara en bonde!“ Hon såg att han behöfde uppmuntran och talade derför i mycket vänlig ton.

“Jag är från grannhäradet och har för icke längesedan ärft gård och grund efter min far, som var en rik och ärlig bonde. Men om jag icke alldeles ser ut sjelf som en bonde, så kommer det väl deraf att jag gjort mina skolstudier i staden. Far hade gerna velat att jag skulle bli prest, men som jag, redligt taladt, har ett styft sinne, ansåg jag bäst att bli landtbrukare. Dessutom kan den, som utan egennytta vill verka inom sin kommun, bli känd längre bort och få anseende tillräckligt.“

“Det är sant ... Ni kan en dag bli ombud för er ort vid riksdagen ... Men säg nu, efter ni begärt tala med mig, i hvad ärende ni sökte doktorn. Och hvad var namnet? Jag hörde det af jungfrun, men har glömt det.“

“Berthold Anundsson från Hjelmstavik ... Får jag tala uppriktigt? Doktorinnan tycks mig vara så hederlig och, efter hvad jag hört, så erfaren att det kanhända är lättare än att tala med någon annan ... Ärendet är ingen hvardagssak.“

“Kanske rör det då den unga qvinnan, som jag hör sitter qvar i åkdonet ute i alléen?“

“Ja,“ svarade han med en plötslig rodnad, “henne är det fråga om“ (han tog den erbjudna stolen och satte sig midt emot värdinnan)... “Hon är trolofvad med mig se’n lång tid, och öfverdådigt vacker är hon – olyckan är blott den, att flera än jag tycka detsamma.“

“Är hon sjuk?“

“Nej ... lite tandvärk, som jag ta’t till förevändning för att söka doktorn.“

“*Hon* vet således icke hvad ni ville honom?“

“Så är det ... Kerstin Maria är dotter af en afsigkommen bond-enka i vårt grannskap. Redan som gymnasist var jag kär i henne, och kanske hade jag icke motstått min salig fars önskan att fortsätta studierna, om jag icke lefvat i ångest att någon annan skulle fria till henne ... *Jag* var tjugu år och *hon* sjutton, då jag vågade tala med far. Det blef tvärt nej ... Han var icke man att envisas med: hade jag försökt det, skulle han ha gjort mig arflös.“

“Och hon har ändå länge varit trolofvad med er?“

“Jag friade i hemlighet och fick ja. Men som jag icke vågade ge henne ring, fästade jag henne efter vår vackra bondesed med psalm- och evangeliibok, och jag fordrade då högtidligt af henne, att, om det komme en så olycklig dag att hon icke med rent hjerta och samvete och utan blygsel kunde se mig i ögonen, hon ärligt och så visst som hon hoppades på Guds nåd skulle lemna mig boken tillbaka.“

“Det var ett strängt och farligt vilkor.“

“Kanske – men jag *är* sträng både i min vandel och gudsfruktan. Kanske är jag också högfärdig ... Oaktadt jag vid samma tid i det närmaste fick öfverta gårdsbruket, fortfor jag att studera, all den tid jag hade ledig. Jag ville utmärka mig i min ort, och den, som skulle dela min heder i framtiden, finge icke ha stapplat.“

“Har hon då det nu?“

“Det är det som jag icke vet, men som jag *måste* veta ... För att icke oroa far och mor gaf jag Kerstin Maria mitt bifall att, sedan jag hållit henne ett år i syskola inne i sta’n, få ta plats hos barons på Villeby, och der har hon nu i fyra år varit väl omtyckt och ansedd ... För fyra månader sedan dog först mor och strax derpå far. Som de visste att jag hållit kärleken trogen, så gåfvo de mig båda före sin död sitt samtycke. Men mor sade: “Gud låte blott, min Berthold, så ske att Kerstin Maria blir värdig sin lycka – kanske hon blir det!“ Af aktning för föräldrarne, som jag hjertligt sörjer, ville jag låta en tid gå om, innan jag tänkte på någon ändring, men då spred sig på en gång det ryktet att Kerstin Maria, som så länge visat tillbaka alla, som slog’ efter henne, icke alls var känslolös för brorsonen i huset, en fattig löjtnant.“

“Och ni var strax färdig att misstro henne?“

“Jag blef mycket upprörd, men jag talade med hennes mor, som bedyrade att hon var ren som guds dag, fastän hon för sin skönhet och finhet hade en mängd afundsmän, som gerna förtalade henne. Hon omtalade också för mig att Kerstin Maria skrifvit bref till henne i det ämnet och sagt, att hon var glad öfver att löjtnanten nu rest, för han både pinade henne och bringade henne i förtal; och hon fruktade att något prat kunde komma för mig, som var så misstänksam och oresonligt svartsjuk ... Nå, ja, jag *är* svartsjuk och misstänksam ... Men då jag nu kom för att hemta henne hem till modern (som har ett litet torp under min gård), blef hon så glad och lycklig, att jag af själ och hjerta *ville* tro på henne.“

“Således trodde ni ändå *icke* att hon var utan skuld?“

“Hon blef så röd som blod, då jag frågade om löjtnanten.“

“Men,“ invände den gamla frun lugnande, “hon gaf er likväl icke fästegåfvan tillbaka?“

“Hon nämde den icke. Och som hon är lika så styf och stolt till sinnes som jag sjelf, så hoppas jag att hon gjort det, om hon behöft det.“

“Allt detta förklarar mig ändå icke hvad ni ville doktorn.“

“Ja, se det är det värsta att säga ... Jag trodde att då han såg på tanden, kunde han också se henne i ögonen, och en läkare förstår nog så mycket, att han kan försäkra en tvehågsen man att han icke för en ovärdig qvinna i brudstoln.“

“Nå, gud förlåte mig om jag maken hört!“ utbrast doktorinnan, som med möda kunde behålla sin allvarsamma min. “Tänk, om karlarne i allmänhet, innan de trädde i brudstol, skulle gå till doktorn med fästmön för att få sådant intyg ... Ni kan vara säker på att ni icke skulle ha fått veta något här.“

Den af sin misstanke marterade mannen såg genomolycklig ut.

“Jag kan ge er ett bättre och klokare råd!“ återtog den värdiga frun. “Då ni återkommer till ert eget hem med fästmön, så för henne in i det rummet, der er mor dog – tala då vackert och öppet med henne, och bed henne vid fästegåfvan (hon vet nog att ni menar evangelium) försäkra att hon tryggt kan behålla den!“

“Tusen tack – det var taladt med visdom ... Så skall ock ske.“ Hans ansigte fick en strålande belysning.

“Godt ... Gå nu, käre vän, och hemta hit Kerstin Maria, så får jag se henne, medan ni dricka en kopp kaffe hos mig!“

Några minuter senare återkom han med en ung qvinna, som han sköt före sig.

Denna unga qvinna, Kerstin Maria, rak och högväxt, var verkligen en ovanlig skönhet. Men hon hade i sitt väsende en sällsynt och oåtkomlig tillbakadragenhet. Den härflöt icke af blyghet eller oro, utan syntes tillhöra en skygg och inbunden karakter.

Men den gamla doktorinnans tillvinnande vänlighet uppmjukade slutligen stelheten. Kerstin Maria blef då så älskvärd och visade, efter sin lefnadsställning, en sådan god takt, att hon intog icke blott fästmannen, utan äfven sin vänliga värdinna.

Vid afskedet sade denna helt sakta till Berthold: “Tro mig, ni har aldrig behöft frukta för denna qvinnas *lättsinne* ... Men akta er för att visa henne misstro! All er lycka i framtiden kommer att bero på att ni inger henne förtroende. Hon har ett icke vanligt sinne.“

2.

Det tillkommande äkta paret reste den dagen icke längre än till några slägtingar, som Berthold hade i vägen och hos hvilka han tänkte taga nattqvarter.

Men här, i det rika, på gammaldags allvarsamt sätt ståtliga nämdemanshuset blef Kerstin Maria icke så behandlad, som Berthold ansåg sig kunna förvänta. Saken var, att som fästmannen under vägen väl visade sig hjertlig och deltagande för den nu nästan af sig sjelf försvunna tandvärken, hade han likväl icke på något bestämdt sätt berört tiden för bröllopet, och fästmön var alltför stolt att utforska hvad meningen var med att hon skulle säga upp sin tjenst på våren, då ingenting tydligare blef förklaradt. Hon kom alltså fram i det minst angenäma lynne. Detta dryga bondherrskap var också nu för *henne*, som under fyra år lefvat såsom fröknarnas gunstling i ett förnämt adelshus, allt annat än inbjudande: långt hellre skulle hon ha velat resa hela natten för att få hvila ut i den lilla torparstugan, der modern bodde.

“Flyger det nu i tänderna igen?“ frågade Berthold med en helt öm ton, i detsamma vagnen stannade vid förstugubron.

“Åh nej, bry dig icke om *mig* ... Der kommer din moster sjelf ut ... Hon ser då aldrig för blidt på mig!“

“Jaså,“ sade husets herrskarinna, mor Elsa i Vickstad, i det hon med små trubbiga steg vankade nedför trappan. “Detta är då din fästeqvinna, min käre Berthold? Bara hon riktigt kommer genom dörr’n med pösekjol’n, rynkekapporna och fladderärmarna ... Jo, det gick så nätt ... Nå, välkommen, kära jungfru! Tag nu af sig den fina halmhatten ... Min Clara nyttjar aldrig annan hatt, än sådana som vi sjelfva färga halmen till och som valltöserna sy och bruka för solhettan ... Men så illa att ej far var hemma och fick se den nya tilltänkta slägtingen ... Nå, der kommer då ändtligen Clara.“

Den unga, särdeles hyggliga dottern gaf med en trohjertad min handen först åt fästmannen, kusinen, sedan åt fästmön, som dock, i sitt inre förtviflad och förharmad öfver förevisningsceremonien hos Bertholds slägt, med en knapp dragning på munnen besvarade Claras glädtiga försäkran att hon riktigt såg ut som en herrgårdsmamsell.

“Ja, nu kan du, Clara min,“ inföll modern, “få säkert mönster till din nya klädning ... Nå, kära Kerstin Maria, det var väl svårt att skiljas från all herrligheten hos barons – var det inte?“

“Åh jo, de’ va’ mycket vänliga mot mig.“

“Och så muntert det måtte ha gått till i huset! Vi ha ända hit hört talas om att der ständigt var fullt med kadetter, löjtnanter och alla slags herrar. Men det torde inte vara så nyttigt för fattiga tjensteflickor, om de också heta kammarjungfrur, att låta städja sig i *sådana* herrskapshem, för hams och bakdanteri följs åt och ger sveda nog. Men, gudskelof, Berthold är en redlig man, som inte lägger elakt prat vid sig värre än som höfs.“

Intills nu hade Berthold, ehuru han blifvit allt blekare och blekare, förmått styra sin böljande vrede. Men nu gick han till dörren, öppnade den och ropade åt en af husets drängar, som höll på att sela af, att hästarne blott skulle *beta.*

“Hvad i all verlden,“ ropade då hans kära moster, som kom efter, “inte vill du, min käre köttslige systerson, skiljas ifrån oss på ett ovänligt sätt för ett fattigt ords skull ... Fram i rappet med qvällsmaten, Clara – så skall Berthold se’n laga sig en toddy och prata med mig i all vänskaplighet, medan du för Kerstin Maria upp i din kammare och ställer till en god bädd för natten!“

Försoningen blef sålunda ingången. Men tidigt på morgonen lemnade de trolofvade moster Elsas gästfrihet, som ingendera glömde, i trots af att den styfva värdinnan lät ett par ord falla, att det icke var *omöjligt* att hon och far och Clara kunde komma till bröllopet.

“Gudskelof,“ sade Kerstin Maria, då de väl voro ute, “att du ej har flere slägtingar, som ska’ bese mig!“

“Tänk icke på det, du ... Och stor tack för det du ingenting svarade!“

————

3.

Hjelmstavik, som nu tillhörde Berthold Anundsson, hade af hans farfar blifvit inköpt efter en possessionat i trakten, och det väl uppförda tvåvåningshuset hade ordentligt underhållits från far till son, liksom förmögenheten ökats under en längre slägtföljd.

Med dessa förmåner var det dubbelt svårt för Bertholds far att öfverge hoppet, att se sonen icke välja en bana, som anstod hans anlag och ställning. Men han hade en sådan respekt för denne son, hvilken sjelf högt

respekterade bondeståndet och dess fördelar, att han slutligen lät öfvertyga sig det Berthold i dessa lefnadsförhållanden kunde bli så god och hedrad som någon född herreman, och han lefde tillräckligt länge för att erfara hur aktad sonen var och huru anlitad vid allt, som skulle framåt inom hela häradet ... ja, hans ord gällde ännu längre bort. Något, som också syntes särdeles angenämt i gubbens ögon, var att han på en mängd bref till sonen fick läsa följande utanskrift: “Landtbrukaren herr Berthold Anundsson“. Och alla dessa goda intryck förenade hade till följd det på dödssängen gifna samtycket till Bertholds giftermål.

Då unge husbonden nu hemkom med den tillkommande husmodern, var det just vid middagstiden, när folket var uppe och höll sin måltid i det stora köket.

Kerstin Maria hade föreslagit att med detsamma få fara till moderns stuga, men då hade Berthold svarat att hon bara skulle komma olägligt, om hon komme så tidigt. Ty som han ställt om att inre kammarn blifvit målad och fått några möbler, som kunde anstå hans fästmö, höll gumman nu på med att feja upp yttre stugan, der hon sjelf bodde.

När vagnen stannade framför manbyggningen, tog Berthold sin käresta vid handen och förde henne till köket, der det blef ett skramlande, skrapande, uppstigande och gapande så att det stod herrliga till.

“Sätt er igen, go’ vänner!“ yttrade Berthold med en värdig husfaders välvilliga ton. “Eftersom ni alla ä’ inne, vill jag med detsamma för er föreställa henne, som är mitt högsta goda på jorden och som åtta månader härefter, då året är fullt efter föräldrarnes död, på Guds makt blir er matmor.“

Kerstin Maria, som först genom denna offentliga föreställning blef underkunnig om tiden för giftermålet, kände sig på en gång rörd och sårad. Han borde väl ha talat ensam med henne förut. Emellertid visade hon folket omkring sig, ifrån föreståndarskan vid spiseln intill minsta vallflickan, ett långt vänligare ansigte, än hon bestått de tilltänkta slägtingarna, och hon värdigades till och med att i några alldeles icke försagda, utan lugna och klara ord försäkra att, om Herren behagade låta henne komma till en sådan heder, hon hoppades bli emottagen med den välvillighet, som hon sjelf skulle visa i sitt matmors-kall.

Det allvar och den värdighet, hon ådagalade, vunno helt och hållet Bertholds bifall, hvilket visade sig i en upprymdare sinnesstämning, medan de åto ensamma i salen.

När måltiden var slutad, sade Berthold, som icke förlorat sin fixa idé och den kloka doktorinnans råd ur sigte: “Nu gå vi in i salig mors kammare. Der kan du se hennes dödssäng och påminna dig att hon gaf oss sin välsignelse i det sista!“

Fästmön följde honom, men blef så uppskakad, då hon i den mörka kammaren stannade vid den högt uppbäddade sängen, att hon darrande nedsjönk i en gammal skinnklädd länstol framför det lilla bordet, der ännu matmoderns bibel, glasögon och snusdosa funnos qvar. Intrycket var öfverväldigande: Kerstin Maria flöt i tårar vid erinringen af Bertholds mor, för hvilken hon hyste en så djup, men ängslig vördnad.

“Jag försäkrar dig, att hon talade vänligt om dig!“ sade fästmannen uppmuntrande. “Men eftersom detta är en vigtig stund, så låt mig veta hvarför du blifvit så allvarsam och sluten inom dig sjelf, liksom om du grubblade på något!“

“Käre Berthold, du – det har gått så småningom ... och förlåt att jag säger dig att *den*, som fästat sig i äkta tro vid dig, nog behöfver både allvar och eftertanke ... Första året efter vår skilsmässa, då du höll mig i stadsskolan, var jag nog ung och dåraktig att känna mig hedrad och smickrad af att bli begapad af herrarna, som pratade alla slags artigheter för mig. Men under de fyra åren, jag varit hos baronens och hvarenda sommar följt dem till brunnar och bad, der frestelser aldrig saknas, har jag känt mig allt mer och mer stämd att förakta uselt hams. Hederliga friareanbud har jag skjutit bort med oro vid tanken att *någon* skulle komma

i din väg, du, som är så svartsjuk och noga. Tänk då hvad sorg, harm och skam det skulle vara för mig, som knappt någon karl kan berömma sig af att ha fått ett vänligt ord af, att ha råkat i förtal för en enfaldig löjtnantspojke, som husmamsellen var kär i! Af hämd på mig utspridde hon alla slags dåliga historier, så att slutet blef att han fick lemna huset med en allvarsam skrapa af friherrinnan för det onda, han tillställt. Den token påstod att han menat ärligt och ville ha mig till hustru ... Och nu, Berthold, har jag sagt dig allting. Ju äldre och äldre jag blifvit, har jag allt nogare pröfvat mig, då jag om qvällen framtagit fästegåfvan ... Se här," hon upptog boken ur kjortelfickan, "se om den icke varit flitigt läst!"

En blixt af glädje upplyste Bertholds ansigte. "Så kärt att du just hade den på dig! Jag tror hvartenda ord, du sagt mig, och då jag vet att du aldrig glömt det förbehåll, som jag lemnade dig boken med, så är jag ganska säker på att du just här framför min mors dödssäng och vid hennes eget lilla bord kunde lägga fingrarna på fästegåfvan och bedyra mig att du i trygghet kan behålla den!"

"Jag förstår dig, Berthold!" svarade Kerstin Maria sakta. "Jag ser på dina ögon att du har en sjukdom, som blir svår att bota. Men kom ihåg, att hvad jag nu vill göra, gör jag aldrig mer än *en* gång! Se, om jag älskar dig"... Hon reste sig upp, lade handen på evangelium och sade med frimodig röst: "Jag svär inför Gud och din mor, som kanske ser mig, att jag är fullt värdig att behålla min fästegåfva ... Vill och kan du nu tro mig?"

"Ja, så sannt som jag hoppas att vår förening skall räcka både för jorden och himlen ... Förlåt att jag frestat dig så hårdt – men nu är jag så lycklig som en menniska kan vara."

4.

Icke blott åtta månader, den termin, som Berthold utsatt för sitt giftermål, utan ett fullt år hade nu förflutit, sedan han i moderns kammare emottagit af Kerstin Maria den på fästegåfvan besvurna försäkran om hennes aldrig svikna tro och kärlek – och likväl hade under sista half-året knappt mer än en förlägen häntydning på bröllopet då och då kommit öfver hans läppar.

Det var ett för både fästmannen och fästmön särdeles svårt förhållande, det, som nu fanns.

I början, då Berthold var full af glädje och tillförsigt, önskade han vid de många tillfällen, då Hjelmstavik hade godt om främmande (det låg nära kyrka, marknadsplats och tingsställe), att Kerstin Maria skulle gå upp från sitt *lilla* hem och börja värdinneskapet i det *stora.* Der åt prost-herrskapet mer än en gång sin söndagsmiddag, att icke tala om komministern, länsmannen och många herrar, hvilka skulle från och till tinget, ty Bertholds gästfrihet var lika känd som anlitad ... Men nu kom första knut på tråden.

Kerstin Maria förklarade i fullt bestämd ton, att hon aldrig tänkte gå som *half-värdinna* i hans hus för att få sneda blickar af stads-madamen, som skötte hushållet. Nej, hon ville icke sätta sin fot dit upp, ens när han var ensam, ty det kunde ju hända att hon då råkade i förtal äfven för fästmannen. Bäst vore att hon stannade hos modren på torpet, tills hon med allvar och ära kunde fatta hushålls-tömmarna.

Berthold kände sig sårad öfver denna dristighet: han höll sig sjelf för ett alltför stort dygdemönster att bringa sin egen fästeqvinna i ondt rykte. Men huru som helst, måste hans suveräna vilja gifva vika för den suveräna herrskarinnan, som, fastän hon aldrig med ord häntydde på den stund, då hon nödgades besvärja sin egen ära, dock ständigt i sinnet fann sig allt mer och mer harmsen, synnerligen som det icke var svårt att gissa det Bertholds olycksaliga misstänksamhet åter råkat in på den gamla vurmen ... Och så var det.

Sedan han dag och natt grubblat öfver hvarföre Kerstin Marias högmod skulle framkasta en sådan löjlig

svårighet mot hans önskan, kom ormen åter smygande och göt sitt gift i hans hjerta, hvaraf alstrades alla slags dåraktiga inbillningar.

Kerstin Maria var icke brottslig ... nej, visst icke ... men kanske var hon icke *riktigt* oskyldig: kanske hade hon någon oro i samvetet, som höll henne tillbaka. Hunnen till denna punkt i sina vådliga forskningar, brukade han skynda ned till torpet, der Kerstin Maria satt i sin kammare och broderade nattkappor åt honom eller, såsom nu, då sommaren var inne, under äpleträdet i hagen.

“Jag har ingen ro hemma!“ sade han den dagen, på hvilken vi återtaga berättelsen. “Det förekommer mig, Kerstin Maria, som om någon mörksens ande hölle på att pressa hvarenda blodsdroppe ur mig. Fräls mig, i herrans namn, från mig sjelf! Men du är alltid så kall – älskar du mig icke mer?“

“Bara för mycket!“ svarade hon kort.

“Icke kan du älska mig för *mycket?*“

“Jo, *mindre* vore kanske bättre, då du ändå aldrig är tillfreds med mig ... Du är svartsjuk på ingen. Har jag, se’n jag kom hit, sett någon annan karl än dig, utom i kyrkan?“

“Nå, der ser då åtminstone hvarenda karl på *dig* ... Hade icke kommissarien en sådan respekt för mig, så skulle han nog bli medtäflare: han är pin kär i dig.“

“Det vårdar jag mig inte om ... Men vet du, Berthold, att detta elände öfvergår mina krafter. Jag tror ej att jag kan frälsa dig på annat sätt, än att vi skiljas åt.“

“Tala icke vanvett – skiljas åt för det att du skulle gifta dig med kommissarien ... Men lika godt: hvem du än skulle gifta dig med, så sköte jag ihjäl honom, innan det hunne så långt.“

“Ja, jag tror dig nog om det. Derföre får jag tänka upp något annat ... Kom hit på söndagseftermiddag – mor är då borta hela dagen – så skall jag koka kaffe åt dig och vi ska’ sitta i förtroligt samspråk i min kammare. Och för att du riktigt må märka att jag vill behaga dig, så skall du få se, hvad du så många gånger bedt mig om, hur brudklädningen, som jag sydde i vintras, passar!“

“Nå, det var då riktigt vänligt och hjertligt af dig ... Jag känner en aning att vi den qvällen icke skiljas åt, förrän vi komma på det klara.“

“Ja,“ svarade Kerstin Maria med en egen min, “jag anar just detsamma.“

Söndagseftermiddagen kom och fästmannen med den.

Kerstin Maria hade smyckat sin kammare med löf och rosor, och äpleträdets rödhvita blommor föllo som ett lätt draperi framför fönstret, der kaffebordet stod. Sjelf var Kerstin Maria smyckad nästan som en brud: hon hade, såsom hon lofvat Berthold, tagit brudklädningen på sig – den var af svart siden – och hennes långa ljusbruna hår låg flätadt i flera kransar kring hufvudet. Men på hennes kinder funnos inga rosor: de voro så hvita som rosen i hennes bröstbukett.

“Kors i all verlden, så vacker du är!“ utbrast Berthold i fullkomlig hänförelse. “Jag svär på, att om du endast hade krans och krona och en prest tillhands, vore jag färdig att hoppa öfver lysningen och vigas med ens.“

“Rör icke vid mig, utan sätt dig stilla! Krans och krona kan jag väl visa dig, men presten behöfs icke *ännu.* Tål dig nu lite – jag går ut efter kaffet. Ju förr det är ...“ Hon tillslöt dörren efter sig utan att fullborda

meningen.

“Hon är alldeles som en drottning!“ mumlade Berthold för sig sjelf. “Jag har nu tillräckligt länge varit en kastboll för mina egna dumheter, och derföre må det bli slut och lysning nästa söndag. Anstår det mig, en allvarsam, arbetsam och studerad karl, som andra komma och begära råd af i alla slags mål, att icke kunna råda mig sjelf ... Det är väl sannt att ingen ser på mig hur galen jag är, utom Kerstin Maria – och det torde vara det värsta. Hon är visst alldeles uttröttad.“

I detta ögonblick, då Bertholds upprörda känslor voro färdiga att fullt gifva sig på nåd och onåd, inträdde Kerstin Maria med både krans och krona på hufvudet. Hon höll i handen en bricka, på hvilken stodo två koppar uppslaget kaffe, dem hon nedsatte på bordet, en vid hvarderas plats.

“Seså, min brudgum,“ sade hon, “se nu så vackert vi sitta här på ömse sidor ... Jag dricker för *din* välgång och du för *min!*“

“Ja, ja, det göra vi, men jag tröstar mig icke öfver att ej ha bröllop i dag, då du bär sjelfva kronan. Underligt var det ändå att du band den *nu* ... I alla fall nekar du ju icke att det blir lysning om söndag?“

“Hvad gör du?“ skrek Kerstin Maria så häftigt till, att Berthold häpen såg på henne. “Du vill dra åt dig *min* kaffekopp!“

“Nå, hvarför skulle jag icke få det? Du får i stället min, som är för full.“

“Nej, nej, den är icke för *dig!*“ Hon tog upp koppen och höll den mot sina läppar.

I samma sekund, då Berthold såg henne likblek och skälfvande, vidrörde en förfärlig misstanke hans själ, han kom ihåg att hon lofvat, att just i dag påfinna något råd att frälsa honom från sig sjelf, såsom han begärt.

Blixtsnabbt, följande sin instinkt, ryckte han koppen ur hennes hand.

“Hvad är det?“ frågade han med vild blick. “Du har lagat till något ondt åt dig – erkänn sanningen, eller tömmer *jag* koppen!“

“Nå, om det vore förgift som jag ville ta,“ svarade hon kärft, “hvad kan *du* säga derom? Jag dör långt hellre på *en* gång, än jag dagligdags dör af skam och sorg öfver att aldrig bli trodd att vara en ärlig qvinna och att, snart sagdt, för hvar man tjena till spott och spe. Sådana slags bevis på kärlek och aktning sörjde jag inte öfver att lemna. Men min krona ville jag bära, eftersom jag med heder kunde bära den – och jag har skrifvit upp på ett papper, som jag bär på mig, att mitt hufvud skulle få hvila på fästegåfvan.“

“Måtte Gud för alltid,“ sade Berthold, nu lika blek som Kerstin Maria sjelf, “ta sin hand ifrån mig, om jag, efter ett sådant syndaprof på kärlek, kan missförstå dig mer i detta lifvet ... Och liksom jag nu kastar ut genom fönstret det gift, du för min skull velat dricka, så svär jag att också utkasta ur min själ det gift, som så länge bränt den. Det har varit en sjukdom, men du har botat den ... I dag en månad till (då måste du likväl bära en annan brudklädning) blir du min redliga och älskade hustru ... Och tag mig nu i Guds namn i famn på, att du tror mig!“

“Ja,“ svarade Kerstin Maria, till hvars kinder lifsfärgen återkommit, “nu tycker jag att en röst hviskar mig i hjertat, att jag kan lita på dig – och låt oss troget be tillsammans, att Herran i sin nåd förlåter den grufliga synd, som jag ville begå ... men jag var så olycklig.“

“Du skall bli godtgjord,“ försäkrade Berthold, “*om* min skuld kan godtgöras!“

Jemnt på dagen en månad senare stod bröllopet, som bevistades icke blott af de förnäma slägtingarne, utan äfven af den gamla doktorinnan, hvars råd till Berthold, att aldrig visa misstroende till sin fästeqvinna, han dyrt fått lära sig att akta på.

Deras äktenskap blef ett af de lyckligaste, rikt på de bästa skatter. Också läste Berthold nästan dagligen i "Jesu Syrachs bok" den märkliga versen:

"*Såsom solen, när hon uppgången är, är en prydelse på Herrans höga himmel, alltså är en dygdesam qvinna en prydelse i sitt hus.*"